

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 438/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018.

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že *«voči Sťažovateľovi ako žalovanému bola zo strany žalobcu [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED] (ďalej len „Žalobca“), dňa 18.9.2015 podaná žaloba o určenie, že je spoluvlastníkom nehnuteľnosti v podiele 1/2 - pozemku registra „E“, [REDACTED] (ďalej len „Pozemok“). Spolu s návrhom na určenie bol podaný aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Žalobca pred začatím pojednávania zbral žalobu späť. Uznesením sp. zn. 10C/502/2015-146 zo dňa 18.10.2017 (ďalej len „Uznesenie 1“) bolo konanie zastavené. Súd rozhodol, že Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodol s poukazom na § 256 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), skonštatoval, že Žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že v konaní došlo k zmene vlastníctva k Pozemku, ktorej určenia vlastníctva sa domáhal. Zákon pre určenie náhrady trov konania jednej zo strán sporu vyžaduje procesné zavinenie druhej strany. Ak by Žalobca žalobu*

zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby šlo o reakciu na správanie Sťažovateľa, teda keď by nebolo možné pričítať procesné zavinenie Sťažovateľovi, znášal by trovy Sťažovateľa Žalobca. V tomto prípade však späťvzatie bolo odôvodnené a súd dospel k záveru, že Žalobca podal svoju žalobu oprávnene, keďže v čase podania žaloby nemal inú možnosť ako sa domáhať určenia vlastníctva k nehnuteľnosti. Nevyhnutnosť ochrany práv Žalobcu čiastočne dokazuje aj nariadenie predbežného opatrenia. Až následne bola ochrana vlastníckeho práva žalobcu zabezpečená konaním prokurátora, ktorý vstúpil do správneho konania. Na samotné konanie prokurátora však Žalobca nemal dosah a správne sa domáhal určenia vlastníctva na príslušnom súde. Súd dospel k záveru, že zastavenie konania procesné zaviniť Sťažovateľ.

Uznesením KS NR sp. zn. 9 Co/203/2017- 200 zo dňa 31.1.2018 (ďalej len „Uznesenie 2“) bolo následne Uznesenie 1 zmenené a to tak, že súd nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán.

Porušovateľ v odôvodnení uviedol, že k zastaveniu konania v danej veci došlo v dôsledku späťvzatia žaloby Žalobcom čomu predchádzalo rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru zo dňa 5.11.2015 č. UP 75/2015-7, ktorým bolo protestu prokurátora vyhovené a rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5575/15 zo dňa 4.8.2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech Sťažovateľa do katastra nehnuteľností zrušené. V dôsledku toho bol Žalobca opätovne zapísaný ako vlastníč Pozemku, teda dosiahol rovnaký následok, aký by nastal, ak by bol úspešný v predmetnom konaní. Na druhej strane, k tomuto nedošlo pričinením Sťažovateľa, ale v dôsledku vyhovenia protestu prokurátora a následnému zrušeniu rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech Sťažovateľa. Súd uvádza, že zohľadniť je potrebné aj špecifické okolnosti danej veci spočívajúce v tom, že dôvody, pre ktoré bolo protestu prokurátora vyhovené a rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva Sťažovateľa boli iné, ako uvádzal Žalobca v žalobe. Práve v týchto špecifických okolnostiach danej veci odvolací súd videl dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP a za najspravodlivejšie v danej veci považoval to, aby každá zo strán znášala svoje trovy. Uznesenie 1 vo výroku týkajúcom sa náhrady trov konania zmenil a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania...».

3. Podľa názoru sťažovateľky uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018 bolo porušené jej základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu z dôvodu, že „v *Uznesení 2 absentujú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné právne a skutkové otázky. Vychádza zo skutočností, ktoré neboli preukázané a je nedostatočne odôvodnené v časti dôvodov hodných osobitného zreteľa. Uznesenie 2 vykazuje znaky arbitrárnosti. Súd Uznesením 2 rozhodol o aplikácii ustanovenia § 257 CSP, k použitiu ktorého strany nemali možnosť vyjadriť sa, čo je v rozpore s právom na spravodlivý proces.*“.

4. Sťažovateľka v petite podanej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo vlastníť majetok podľa č. 20 ods. 1 a 4 Ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.1.2018, sp. zn. 9Co/203/2017-200 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9Co/203/2017-200 zo dňa 31.1.2018 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 € na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Nitre je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 390,50 € vrátane DPH na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

9. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

14. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018

15. Sťažovateľka v tejto časti sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd podľa jej názoru rozhodol arbitrárne, napadnuté uznesenie neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými jej námietkami uvedenými v odvolaní. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018.

16. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzických osôb a právnických osôb. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

17. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

18. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

19. Z judikatúry ESLP, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

20. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

21. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

22. Aj EŠLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

23. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa

možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

24. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

25. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018 krajský súd uviedol:

«... 9. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci a zásadou zodpovednosti za zavinenie. Zásada úspechu vo veci znamená, že strana, ktorá mala v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu trov konania. Posúdenie účelnosti pritom bude závislé od konkrétnych okolností tej-ktorej veci. Podstatou zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. Aj v prípade, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 257 CSP). Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí ísť o výnimočný charakter. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú v danej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci, okolností, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde, postoja strán v priebehu konania a pod. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

10. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej

situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane strán sporu, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech.

11. V predmetnej veci súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, keď mal za to, že žalovaná procesne zavinila zastavenie konania, preto má žalobkyňa právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná, pričom mala za to, že zastavenie konania späťvzatím žaloby v danej veci zavinila žalobkyňa a žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že existenciu tohto konania a trov v ňom vzniknutých zapríčinila žalovaná a procesná vina na zastavení konania u žalobkyne neexistuje. Obe strany teda boli toho názoru, že trovy konania má v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 CSP znášať druhá strana, pričom z ich vyjadrení nevyplýva, že by pre použitie ustanovenia § 257 CSP videli dôvody. Kým jedna strana hovorila o zavinení zastavenia konania, druhá hovorila o existencii konania a trov v ňom vzniknutých.

12. Odvolací súd sa preto, rovnako ako súd prvej inštancie, zaoberal posúdením toho, ktorá zo strán zavinila zastavenie konania a prípadne aj tým, či v danej veci neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali použitie ustanovenia § 257 CSP.

13. V danej veci sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala určenia, že je vlastníčkou nehnuteľnosti v spoluvlastníckom podiele 1/2, nachádzajúcej sa v [REDACTED], [REDACTED], evidovanej na [REDACTED], vedenom Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom ako pozemok [REDACTED] - trvalé trávne porasty vo výmere 501 m² (v spojení s doplnením žaloby zo dňa 20. 10. 2015). Zo žaloby žalobkyne vyplýva, že určenia vlastníckeho práva k predmetnej parcele sa domáhala z dôvodu absolútnej

neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti podľa § 39 a § 39a Občianskeho zákonníka, keď mala za to, že žalovaná úmyselne zneužila jej neskúsenosť v oblasti nedostatočnej znalosti cien a nákupných možností pozemkov v spojení s dôverčivosťou, keď ju donútila uzatvoriť úžernícku kúpnu zmluvu a konanie žalovanej bolo v rozpore s dobrými mravmi, a teda bolo zjavne právne neprijateľné, pretože bolo z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené.

14. V priebehu konania podaním zo dňa 13. 10.2016 žalobkyňa vzala žalobu späť, pričom uviedla, že po podaní žaloby došlo k podaniu protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 04. 08. 2015 č. V 5575/2015, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalovanej na základe kúpnej zmluvy. Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor v konaní č. V 5575/2015 protestu prokurátora vyhovel rozhodnutím zo dňa 05. 11. 2015 č. UP 75/2015-7, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov zo dňa 09. 06. 2016 č. Ok 16/2016-3/To. Žalobkyňa bola ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti opätovne zapísaná do katastra nehnuteľností.

15. V proteste prokurátora zo dňa 22. 10. 2015 proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. V 5575/15 zo dňa 04. 08. 2015 sa uvádza, že v danom prípade vzniklo štátu zákonné predkupné právo prijatím uznesenia Vlády SR dňa 21. 07. 2015. Od toho dňa vznikla správne orgánu povinnosť skúmať, či sa na prevádzané nehnuteľnosti vzťahuje zákonné predkupné právo štátu a či si prevodca splnil zákonom uloženú povinnosť ponúknuť prevádzanú nehnuteľnosť prednostne štátu. Uviedol, že katastrálny odbor Okresného úradu Nitra porušil ustanovenia § 32 ods. 1 Správneho poriadku, keď presne a úplne nezistil skutočný stav veci vo vzťahu k existencii zákonného predkupného práva štátu, ktoré ak bolo účastníkmi zmluvy obídené, čo spôsobilo absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy.

16. O proteste prokurátora rozhodol Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor rozhodnutím zo dňa 05. 11. 2015 č. UP 75/2015-7 tak, že mu vyhovel a napadnuté rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5575/15 zo dňa 4. augusta 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zrušil. V rozhodnutí uviedol, že čo sa týka porušenia predkupného práva štátu. Okresný úrad Nitra, odbor

opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností zastáva názor, že keďže dňom 08. 07. 2015 vzniklo zo zákona predkupné právo s poukazom na § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, táto právne významná skutočnosť má vplyv na katastrálne konanie o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností, pričom je povinnosťou katastrálneho odboru okresného úradu naň prihliadať a v súčinnosti a s účastníkmi konania preveriť, či štát využil svoje zákonné predkupné právo. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím zo dňa 09. 06. 2016 č. Ok 16/2016-3/To tak, že odvolanie zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie, pričom uviedol, že v čase posudzovania návrhu na vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností č. V 5575/2015 k nehnuteľnosti [REDAKOVANÉ] - trvalé trávne porasty o výmere 501 m² v [REDAKOVANÉ] v prospech žalovanej na základe kúpnej zmluvy [REDAKOVANÉ] neboli splnené podmienky uvedené v § 31 ods. 1 Katastrálneho zákona.

17. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že k zastaveniu konania v danej veci došlo v dôsledku späťvzatia žaloby žalobkyňou, čomu predchádzalo rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 05. 11.2015 č. UP 75/2015-7, ktorým bolo protestu prokurátora vyhovené a rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5575/15 zo dňa 4. augusta 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovanej do katastra nehnuteľností zrušené. V dôsledku tohto bola žalobkyňa opätovne zapísaná ako vlastníčka predmetnej parcely, teda dosiahla rovnaký následok, aký by nastal, ak by bola úspešná v predmetnom konaní. Na druhej strane, k tomuto nedošlo pričinením žalovanej, ale v dôsledku vyhovenia protestu prokurátora a následnému zrušeniu rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovanej. Zohľadniť je potrebné aj špecifické okolnosti danej veci spočívajúce v tom, že dôvody, pre ktoré bolo protestu prokurátora vyhovené a rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva žalovanej zrušené, boli iné, ako uvádzala žalobkyňa v žalobe. Práve v týchto špecifických okolnostiach danej veci odvolací súd, na rozdiel od sídu prvej inštancie, videl dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP a za najspravodlivejšie v

danej veci videl to, aby každá zo strán znášala svoje trovy, preto potom podľa § 388 CSP uznesenie súdu prvej inštalácie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania zmenil a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

18. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na tie isté právne dôvody, ako v prípade náhrady trov konania na súde prvej inštalácie v spojení s § 396 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal...»

26. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní týkajúcimi sa skutočnosti nepriznania náhrady trov konania v súvislosti s otázkou existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa.

27. Krajský súd sa s námietkami sťažovateľky uvedenými v odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C 502/2015-146 z 18. októbra 2016 nestotožnil, a preto zmenil toto uznesenie tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018 nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

28. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018 a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namieta

porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými v odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 502/2015-146 z 18. októbra 2016 ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018

30. Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľka namieta aj porušenie svojich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd nezistil porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018, nemohlo dôjsť ani k porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (mutatis mutandis IV. ÚS 3/2018).

31. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Vo všeobecnosti platí, že pochybenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania spravidla nedosahuje samo osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014).

32. Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že z hľadiska predmetu konania ide v prípade sťažovateľky o vec, ktorú možno kvalifikovať ako tzv. bagateľnú vec (sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že by jej prináležala náhrada trov konania vo výške 584,58 €). Za daných okolností už samotný predmet sporu zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokúvaní. Vzhľadom na to, že zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinný od 1. júla 2016 v § 422 ods. 1 písm. c) vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných odvolacími súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08). Z obsahu sťažnosti ani jej príloh nevyplýva, že by vo veci sťažovateľky došlo k extrémnemu vybočeniu z už uvedených štandardov.

33. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie uznesenia krajského súdu č. k. 9 Co 203/2017-200 z 31. januára 2018, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

34. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2018